

Sieć odwrotna i dyfrakcja

Zadanie 1

Wyznacz wektory sieci odwrotnej dla komórki elementarnej heksagonalnego magnezu ($a = 3.2\text{\AA}$, $c = 5.2\text{\AA}$).

Zadanie 2

Wykazać, że: a) sieć odwrotna do sieci bcc jest siecią fcc; b) sieć odwrotna do sieci fcc jest siecią bcc.

Zadanie 3

Pokaż, że iloczyn objętości komórek sieci prostej i odpowiadającej jej sieci odwrotnej jest zawsze równy $(2\pi)^3$.

Zadanie 4

Udowodnić, że odległość d_{hkl} między płaszczyznami (hkl) sieci krystalicznej jest równa $(2\pi)/r_{hkl}^*$, gdzie r_{hkl}^* jest długością wektora sieci odwrotnej o współrzędnych h, k, l , tzn. $\mathbf{r}^* = h\mathbf{A} + k\mathbf{B} + l\mathbf{C}$.

Zadanie 5

W trójskośnej komórce $\text{Al}_2\text{O}_3 \cdot \text{SiO}_2$ parametry a, b, c, α, β i γ są odpowiednio równe: $7.09\text{\AA}$, $7.72\text{\AA}$, $5.56\text{\AA}$, $90^\circ 55'$, $101^\circ 2'$ i $105^\circ 44'$. Wyliczyć odległość między płaszczyznami (102).

Zadanie 6

Znaleźć wyrażenia na odległości międzypłaszczyznowe w sieci: a) rombowej, b) heksagonalnej, c) tetragonalnej, d) kubicznej.

Zadanie 7

Jednoskośna sieć β -Se ma następujące parametry: $a = 12.85\text{\AA}$, $b = 8.07\text{\AA}$, $c = 9.31\text{\AA}$, $\beta = 93^\circ 8'$. Oblicz kąt pomiędzy prostą przechodzącą przez początek układu współrzędnych i punkt (1,0,0) oraz płaszczyzną (102).

Zadanie 8

Znaleźć kąt pomiędzy płaszczyznami (100) i (010) sieci regularnej.

Zadanie 9

Znaleźć stałą sieci kryształu LiI (struktura soli kuchennej), jeżeli wiadomo, że odbicie pierwszego rzędu wiązki promieniowania rentgenowskiego o długości fali $\lambda = 2.10\text{\AA}$ od powierzchni tego kryształu zachodzi przy kącie równym $10^\circ 5'$.

Zadanie 10

Wiadomo, że długość fali promieniowania charakterystycznego anody miedziowej wynosi $1.537\text{\AA}$. Promieniowanie to, padające na kryształ glinu pod kątem Bragga równym 19.2° ulega dyfrakcji na płaszczyźnie (111). Aluminium ma strukturę fcc ($d_{111} = a\sqrt{3}/3$) i gęstość $\rho = 2699\text{ kg/m}^3$, a jego masa atomowa wynosi 26.98. Wyznaczyć liczbę Avogadro.

Zadanie 11

Obliczyć kąty, pod którymi pojawią się linie (101) i (110) kryształu o strukturze rombowej o parametrach $a = 11.878\text{\AA}$, $b = 14.246\text{\AA}$, $c = 6.218\text{\AA}$, oświetlanego promieniowaniem K_α miedzi ($\lambda = 1.84\text{\AA}$).

Zadanie 12

Dla przypadku sieci regularnej prostej wykazać, że wzór Bragga wynika z warunków Lauego.

Zadanie 13

Czy na rentgenogramie pochodzącym od kryształu o strukturze fcc mogą pojawić się odbicia od płaszczyzn (200) i (101)?

Zadanie 14

Wykonano rentgenogram pewnego związku o strukturze regularnej płasko centrowanej (stała sieci $a = 5.45\text{\AA}$). Zastosowano promieniowanie o długości fali $\lambda = 1.542\text{\AA}$ i otrzymano następujące maksima dyfrakcyjne:

2θ	28.347	32.847	47.137	55.921	58.643	68.87
I/I_0	0.1	1	0.54	0.02	0.15	0.057

Znajdź wskaźniki Millera płaszczyzn, od których pochodzą odpowiednie maksima dyfrakcyjne

Zadanie 15

Wykazać, że rentgenowska metoda wyznaczania współczynnika rozszerzalności termicznej jest dokładniejsza w zakresie dużych kątów Bragga.